

навчального процесу, під час яких відбувається пізнання та засвоєння учнями певного компонента змісту шкільного курсу фізики, то в ньому інтегруються всі позитивні якості різних способів організації навчальних занять, що пов'язані з: формуванням у школярів знань та умінь; розвитком їх творчої активності, самостійності, мислення; оптимізацією управління навчальною діяльністю тих, хто навчається.

Зміст і структура циклів процесу навчання створюють умови для реалізації вказаних позитивних якостей, що забезпечують ефективність уроків з фізики, у реальному навчальному процесі.

Література

1. Каленик В.І., Каленик М.В. Питання загальної методики навчання фізики. (Пробн. навч. посіб. для ст.-в фізмат факультетів пед. ун.-в. – Суми: РВВ СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2000. – 125 с.
2. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования / Под ред. Е.С.Полат. – М: Академия, 2002. – 272 с.

РЕЗЮМЕ

Каленик М.В. Организация бригадной работы при выполнении учащимися мини-проектов по физике. В статье показано, что в учебном процессе, построенном на его интегративной модели, созданы все необходимые условия для организации групповой работы учащихся при применении в целом или отдельных этапов проектного метода обучения; указано на пути совершенствования проектного метода.

Ключевые слова: проектное обучение, мини-проект, бригада, цикл, учебный процесс, компонент, интегративная модель, учебная задача.

SUMMARY

Kalenyk M.V. The organization works Brigade while performing students mini-projects in physics. This paper shows that in the learning process, built on its integrative models created all necessary conditions for the organization of group work in the application as a whole or individual stages of project teaching method; indicated on ways to improve the design method.

Key words: project-based learning, mini-project, team, loop learning process, component, integrative model, educational problems.

УДК 371.26: [37: 378.4]: 57

Ю.В. Кішінець, Л.П. Міронець

Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка

МЕТОДИКА ОРГАНІЗАЦІЇ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ БІОЛОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ У ПЕДАГОГІЧНОМУ ВНЗ

Стаття присвячена проблемі організації контролю знань студентів біологічних спеціальностей педагогічних ВНЗ. Проведено аналіз методичних видань, у яких описано методику організації контролю знань. Встановлено можливості поєднання модульної системи організації навчання з рейтинговим оцінюванням знань, умінь та навичок студентів. У статті розглядаються питання пошуку нових методів та методичних прийомів оцінювання студентської успішності. Наводяться результати проведеного анкетування студентів природничо-географічного факультету.

Ключові слова: кредитно-модульна система, контроль знань, педагогічний ВНЗ, студент, біологічні спеціальності, модульне навчання, модуль, рейтинг.

Постановка проблеми. Одним із засобів визначення кількісних і якісних параметрів навчання студентів виступає контроль, як невід'ємний компонент процесу діагностування навчальних досягнень.

Контроль знань, як організація зворотного зв'язку і засобу управління навчально-виховним процесом, посідає важливе місце у навчально-виховному процесі вищого навчального закладу. З його допомогою встановлюють вихідний рівень знань студентів, отримують інформацію про стан їхніх знань у процесі навчання.

Показники контролю знань студентів є єдиною основою для судження про результати навчання, а отже й для вирішення таких важливих питань, як переведення на наступний курс, призначення стипендії, випуск з вищої школи і видача диплома. Дані про результати контролю знань студентів слугують основними показниками, за якими оцінюється робота не тільки окремих студентів і викладачів, а й академічних груп, курсів, факультетів і вищих навчальних закладів у цілому.

Входження України до європейського освітнього простору, її участь в Болонському процесі передбачає створення відповідної системи контролю та оцінки навчальних досягнень студентів у вищому навчальному закладі.

Суть кредитно-модульного навчання полягає в тому, що студент більш самостійно або повністю самостійно може працювати із запропонованою йому індивідуальною навчальною програмою, яка містить цільовий план дій, банк інформації і методичне керівництво з досягнення висунутих дидактичних цілей. Перехід на кредитно-модульну технологію навчання дозволяє максимально якісно засвоювати навчальний матеріал за мінімальний термін, використовуючи структурно-логічний виклад найскладніших і найважчих елементів знань логічними частинами - модулями. Кредит спонукає студента добровільно вибирати ті чи інші навчальні дисципліни в структурно-логічній послідовності, визначає оптимальне навчальне навантаження, передбачене на вивчення обраного предмета, і зобов'язує студента проявити рівень засвоєння дисципліни під час заліку чи екзамену [5].

Разом з тим специфіка біологічних дисциплін у ВНЗ є такою, що передбачає не тільки засвоєння певного обсягу понять, а й умінь вільно оперувати ними. Тому специфічною повинна бути методика організації і контролю навчальних досягнень студентів: поряд із тестовими завданнями вкрай необхідним є включення до контрольних завдань таких, що потребують творчого підходу.

Мета статті – розкрити особливості організації контролю знань студентів біологічних спеціальностей у педагогічному ВУЗі.

Аналіз актуальних досліджень. Питання контролю навчання у вищій школі вивчали: А. Алексюк, С. Архангельський, Ю. Бабанський, О. Безносьок, В. Безпалько, М. Махмутов, П. Сікорський, О. Скарн, Н. Тализіна, А. Фурман, А. Ягодзінський (психолого-педагогічні аспекти контролю), В. Бочарнікова, І. Булах, Л. Добровська, В. Ільїна, Е. Лузік, О. Мокрова, В. Нагаєв, І. Романюк, Я. Шрамко (сучасні підходи до організації контролю навчання). Певний інтерес щодо предмета нашого дослідження становлять роботи Н. Матяш, О. Полковенко, А. Степанюк, В. Шулдика та ін., присвячені проблемам контролю знань з біології [2,4,5].

На сьогодні здійснена велика робота щодо характеристики форм навчання, особливостей кредитно-модульної системи, класифікації контрольних завдань, формулюванні основних вимог до їхнього розроблення. Зокрема, А. В. Фурман вважає, що суть модульного навчання полягає у більшій самостійності студентів, а функції педагога коливаються від інформаційно-контролюючої до консультативно-координуючої [2]. П. Сікорський вивчав поетапний контроль знань студентів за

модульно-рейтинговою технологією навчання. В.М. Нагаєв розробив оцінювання навчальної діяльності студентів за модульно-рейтинговою системою навчання [3].

Незважаючи на значну кількість досліджень з проблеми контролю та оцінки знань, умінь і навичок студентів у вищих навчальних закладах, у тому числі педагогічних, вона залишається актуальною, що й зумовило вибір теми пропонованої статті.

Виклад основного матеріалу. Система оцінювання та визначення рейтингу студентів біологічних спеціальностей педагогічних ВНЗ стимулює систематичну та самостійну роботу студентів, підвищення якості знань та об'єктивності їхньої оцінки, здорової конкуренції між студентами у навчанні, спонукає їх до активного, свідомого навчання, самостійного оволодіння знаннями та виявленню і розвитку їхніх творчих здібностей, активно організовувати своє навчання за допомогою викладача [1].

З метою визначення та оцінки успішності студентів з програмних предметів, контроль здійснюється викладачами навчального закладу. Викладач перевіряє і оцінює навчальну успішність студентів, керуючись певними вимогами, розробленими педагогічною теорією та практикою і визначеними відповідними директивними документами. Такий вид діяльності дозволяє аналізувати і порівнювати результати кожного з студентів, з'ясувати причини успіхів і недоліків, виявити кращий досвід та розробку заходів для підвищення якості навчання, попередження і подолання неуспішності.

Встановлено, що під час оцінювання рівня засвоєння студентами навчального матеріалу з біологічних дисциплін доречно використовувати різні методи контролю: усні (доповідь, повідомлення, бесіда, читання та ін.); письмові (контрольна робота, диктант, реферат, курсова або дипломна робота); практичні (проведення ділових ігор, виконання вправ, лабораторних робіт тощо); програмовані (машинний і безмашинний); графічні (виконання схем, креслень, таблиць, і т. д.). Одні методи сприяють виявленню знань студентів, інші – їхніх умінь і навичок, одержаних у процесі навчання. Вибір методу контролю залежить не лише від дидактичного завдання, що його ставить перед собою викладач на початковому, проміжному або кінцевому етапі вивчення дисципліни. Враховується і специфіка змісту навчального матеріалу. При цьому важливо виділити в ньому головні моменти, його логічно завершені частини. Однак у всіх випадках контроль повинен відображати динаміку засвоєння студентами навчального матеріалу – від відтворення знань до їх творчого застосування [4].

Науковцями виявлено залежність ефективності контролю від його організації: часу проведення контрольних занять, їх частоти й послідовності; характеру й форм самостійної роботи студентів (індивідуальна, групова, фронтальна); використання дидактичних і технічних засобів навчання; поєднання методів контролю і самоконтролю (усна, письмова, графічна, практична, тестова, програмована перевірка); фіксування й оформлення даних контролю процесу навчання.

З метою виявлення ставлення студентів до оцінювання знань за кредитно – модульною системою навчання, нами було проведено анкетування студентів 2 – 5 курсів природничо-географічного факультету Сумського державного педагогічного університету ім. А.С.Макаренка.

На запитання анкети: «Чи подобається Вам кредитно-модульна система оцінювання навчальних досягнень?», 67,9% респондентів зазначили, що їм подобається кредитно - модульна система оцінювання знань. У ході бесіди студенти відмітили, що кредитно-модульна система оцінювання навчальних досягнень підвищує оперативність і обґрунтованість контролю знань; дає можливість урахувати відносну значущість для певної дисципліни різних видів занять (лекцій, семінарів, практичних, лабораторних), її внесок у підсумковий середній показник після закінчення певного періоду, ранжувати

студентів за підсумками навчання і виявляти на основі об'єктивних показників індивідуальний рейтинг кожного з них.

На друге запитання анкети: «Чи з усіх предметів Вас оцінюють за кредитно-модульною системою?», 55,2% студентів зазначили, що їх оцінюють за кредитно-модульною системою, а 44,8% що не з усіх предметів.

Серед основних форм, які оцінюються за кредитно-модульною системою студенти назвали: 14,4% колоквіуми, 20,1% модульні роботи, 23,1% тестові завдання, 42,9% усні відповіді, 22,6% самостійні роботи, контрольні роботи 18,4%, письмові роботи 19,8%, домашні та самостійні роботи відповідно 7,4% та 4,7%. 65,2% респондентів зазначили, що найчастіше оцінці підлягають ІНДЗ. На запитання: «Які види робіт доречно оцінювати балами?», студенти відповіли так: усні відповіді – 11%, присутність на лекціях – 29,3% за роботу на заняттях – 28,5%. Найбільш дискусійним є питання: «Які позначки використовують викладачі для оцінювання успішності студентів?». Під час відповіді на це запитання студенти зазначили, що 34,5% крапочки, 49,4% плюси, 31,1% рисочки (мінуси), 16,4% галочки, 29% бали, 6,8% зірочки, 18,4% кружечки. Це свідчить, що ці викладачі не можуть вчасно переключитися на оцінювання знань студентів відразу у балах, а для переходу використовують застарілі позначки.

Висновки. Таким чином проведене анкетування показало, що студентам подобається навчатися за кредитно-модульною системою оцінювання знань. Більшій частині студентів подобається методика оцінювання за кредитно-модульною системою, але зазначають про необхідність її вдосконалення.

Література

1. Оцінка знань студентів та якості підготовки фахівців (методичні та методологічні аспекти) : навч. посіб. / А. Й. Ягодзінський, А.О. Муромцева, Л. В. Іванова [та ін.] ; за ред. А.Й.Ягодзінського. – К. : ІЗМН, 1997. – 216 с.
2. Полковенко О. Модульно-рейтингова система контролю знань із біологічних дисциплін у вищій школі / О. Полковенко // Пам'ять століть. -2010.- № 1-2.- С.150-153.
3. Сікорський П. І. Кредитно-модульна технологія навчання [Текст] : навчальний посібник / П.І.Сікорський; за заг. ред. З.І. Тимошенко. - К.: Вид-во Європейського ун-ту, 2006.-126 С.
4. Скарн О. Модернізація форм і методів навчання студентів у контексті кредитно-модульної системи [Текст] / О. Скарн // Вища школа. - 2006. - № 3. - С. 33-45.
5. Шульдик В. Кредитно-модульна система навчання в методичній підготовці вчителя біології // Біологія та хімія в школі. – 2006. - № 3. - С. 38 -42.

РЕЗЮМЕ

Кишинев Ю.В., Миронец Л.П. Методика организации контроля знаний студентов биологических специальностей у педагогическом ВУЗ. Стаття посвящена проблеме организации контроля знаний студентов биологических специальностей педагогических ВУЗов. Проведен анализ методических публикаций, в которых описана методика организации контроля знаний. Установлено возможности сочетания модульной системы организации обучения с рейтинговым оцениванием знаний, умений и навыков студентов. В статье рассматриваются вопросы поиска новых методов и методических приёмов оценки студенческой успеваемости. Подаются результаты проведенного анкетирования студентов естественно-географического факультета.

Ключевые слова: кредитно-модульная система, контроль знаний, педагогический ВУЗ, студент, биологические специальности, модульное обучение, модуль, рейтинг.

SUMMARY

Kishinets U.V., Mironets L.P. Method of biological monitoring of student majors in Pedagogical University. *The article deals with the monitoring of students' knowledge of biological specialties pedagogical universities. The analysis of methodological issues, which described a technique of control knowledge. Is set to match modular system of learning a scoring evaluation of knowledge and skills of students. This paper deals with the search for new methods and teaching techniques of evaluation of student performance. The results of a survey conducted by the students of the Faculty of Natural Sciences and Geography.*

Keywords: credit-modular system, control knowledge, pedagogical universities, student, biological specialty, modular training, module, rating.

УДК 51 (072) (043.3)

О.Ю. Кунцевич

УО ФПБ «Международный университет «МИТСО», г. Минск

ОРГАНИЗАЦИЯ УЧЕБНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ СТУДЕНТОВ ЭКОНОМИЧЕСКИХ СПЕЦИАЛЬНОСТЕЙ ПО СОВЕРШЕНСТВОВАНИЮ ИХ МАТЕМАТИЧЕСКОЙ ПОДГОТОВКИ

В статье рассматриваются некоторые направления работы со студентами экономических специальностей в Учреждении образования Федерации профсоюзов Беларуси «Международный университет «МИТСО» (г. Минск), ориентированные на совершенствование математического развития обучаемых, повышение их внутренней мотивации к изучению предметов математического цикла, раскрытие их культурологической и практической составляющей.

Ключевые слова: математическое образование, математическая подготовка, математическое развитие, мотивация к изучению математики, обучение математике, высшие учебные заведения, междисциплинарные курсы, экономические дисциплины, научно-исследовательская работа студентов, учебная мотивация, культурологический подход в образовании.

Постановка проблемы. Математической подготовке студентов экономических специальностей придается большое значение, поскольку ее уровень напрямую влияет на успешное овладение профессиональными умениями и навыками. С целью повышения внутренней мотивации к изучению предметов математического направления («Высшая математика», «Статистика», «Эконометрика», «Экономико-математические методы и модели»), раскрытия их культурологической и практической составляющей в нашем университете проводится работа по следующим основным направлениям: организована деятельность студенческого научно-исследовательского объединения «Математика в науке, культуре и окружающем мире», проводятся научно-практические конференции, осуществляется пропедевтическая профориентационная работа с будущими абитуриентами (в частности, олимпиада по логистике для школьников).

Анализ актуальных исследований. Настоящая статья носит ознакомительный характер. Основные ее положения основаны на известных формах и видах научно-исследовательской деятельности студентов, а также опираются на действующие нормативные документы [1, 2].

Цель статьи – ознакомить читателей с организацией учебной деятельности студентов экономических специальностей по совершенствованию их математической подготовки в УО ФПБ «Международный университет «МИТСО».